

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

ul. Pieniężnego 10 A, 11-200 Bartoszyce

tel. 762-18-90, fax 762-18-92

e-mail: bartoszyce_gops@poczta.onet.pl

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE BARTOSZYCE ZA 2024 ROK

**BARTOSZYCE
MARZEC 2025**

W oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ((Dz. U.2023 r., poz. 2151 t.j.) oraz ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii ((Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 t.j.) profilaktykę przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii ujęto we wspólnym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na lata 2022-2024, który przyjęty został Uchwałą Nr LIV/365/2022 Rady Gminy Bartoszyce w dniu 31 marca 2022 roku.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr OA.0050.61.2019 Wójta Gminy Bartoszyce z dnia 29 maja 2019 roku realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii powierzona została Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Bartoszycach, który stał się również odpowiedzialny za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2024 rok.

W roku sprawozdawczym w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, współpracując z Urzędem Gminy i Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uczestniczyły gminne placówki oświatowe, Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Bezledach, Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach, Sąd Rejonowy (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) w Bartoszycach oraz sołtysi z miejscowości położonych na terenie gminy Bartoszyce.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach spotkała się na pięciu posiedzeniach (luty, kwiecień, lipiec, wrzesień i grudzień) i podejmowała głównie działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do podstawowych działań Komisji należało:

1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych,
2. Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
 - przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią odwykową;
 - motywowanie i zobowiązywanie do podjęcia leczenia odwykowego;
 - kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu;
 - kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
 - podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie;
 - kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne;
 - organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy:

- inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży;
- wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych (podczas szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych);
- podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych;
- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

5. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych,
- prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień i przemocy.

W 2024 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 12 wniosków (mężczyźni- 10 , kobiety- 2) o wszczęcie postępowania w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, złożonych przez:

- Rodzinę - 5
- Policję - 4
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej- 3

Wobec osób zgłoszonych do postępowania podjęto następujące działania:

- przeprowadzono 9 rozmów informacyjno-motywujących (do zaprzestania spożywania alkoholu i podjęcia dobrowolnej terapii) oraz pogadanki na temat szkodliwości oraz wszelkich zagrożeń związanych z nadmiernym spożywaniem alkoholu;
- 17 osób skierowano do specjalistów (psychiatry i psychologa) celem przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, a w 12-u przypadkach skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Bartoszycach o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Wobec uczestników procedury zobowiązania do leczenia odwykowego Sąd Rejonowy w Bartoszycach (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) w 2024 roku wydał następujące postanowienia:

- oddalenie wniosku GKRPA - 2
- leczenie w niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego - 2
- leczenie w niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego i nadzór kuratora sądowego - 2
- leczenie w stacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego -2 ;
- dopuścić dowód z opinii biegłych - 7

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

Zadanie te realizowane było przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szansa” w Bartoszycach. Jak wynika z danych uzyskanych z Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach w 2024 roku z usług tej poradni skorzystały:

- osoby uzależnione od alkoholu - 50
- osoby współuzależnione – 8.

będące mieszkańcami gminy Bartoszyce.

Osoby wymagające profesjonalnych działań korzystały z pomocy dwóch certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień oraz psychologa.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego

W 2024 roku kontynuowana była działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, znajdującego się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bartoszycach.

W Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dyżury pełnił psycholog (udzielił 133 porad, w tym 105- dla kobiet, 17 - dla mężczyzn i 11 dla dzieci).

Pomoc udzielana była przede wszystkim osobom pochodzącym z rodzin z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie. Do psychologa kierowane były też osoby objęte procedurą „Niebieska Karta”, doświadczające przemocy i mające problemy z nadużywaniem alkoholu.

Wspomnieć też należy, iż mieszkańcy gminy Bartoszyce mieli zapewniony stały dostęp do pracowników socjalnych oraz pracownika odpowiedzialnego za realizację ustaw o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W związku z tym podejmowane były działania, ukierunkowane na pomoc osobom i rodzinom zgłaszającym problemy alkoholowe i związane z przemocą w rodzinie, polegające m.in. na udzielaniu podstawowych informacji z zakresu procedury zobowiązania do leczenia odwykowego i przemocy w rodzinie, motywowaniu osób nadużywających alkoholu, uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii odwykowej, pisaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Bartoszycach, monitorowaniu realizacji postanowień sądowych w przedmiocie leczenia odwykowego i wskazywaniu instytucji pomocowych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Profilaktyka szkolna

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym i należy o tym pamiętać przy ustalaniu priorytetów w działaniach profilaktycznych. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie prowadzi często do podejmowania innych zachowań ryzykownych i zaburza proces rozwojowy. Wśród szkód można wymienić np: upośledzenie czynności poznawczych- koncentracji uwagi, zapamiętywania, uczenia się, kontroli emocji.

W gminnych placówkach oświatowych prowadzona jest profilaktyka uniwersalna czyli działania profilaktyczne adresowane do dzieci i młodzieży oraz rodziców, związane z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój.

W 2024 roku w gminnych placówkach oświatowych dofinansowano realizację programów profilaktycznych w gminnych placówkach oświatowych na kwotę sumę 9640,44 złotych:

Placówka oświatowa	Nazwa projektu	Kwota dofinansowania
Gminne Przedszkole nr 1	„Bezpieczny i szczęśliwy przedszkolak”.	999,18 zł
Szkoła Podstawowa Bezledy	Program profilaktyczno-edukacyjny dotyczący dostarczania wiedzy nt. uzależnienia od Internetu, telefonu, portali społecznościowych, gier komputerowych, hejtingu w sieci.	599,99 zł
SP Galiny	„Moje życie, mój wybór”.	2043,40 zł
SP Kinkajmy	Program profilaktyczny dotyczący zapobiegania przedwczesnemu zażywaniu przez młodzież alkoholu i paleniu papierosów oraz towarzyszącym temu konsekwencjom.	1 297,89 zł
SP Wojciechy	„Chcemy żyć zdrowo- bez nałogów i przemocy”.	2 900 zł
SP Żydowo	„Żyję pozytywnie i zdrowo”.	1 799,98 zł

Kampanie społeczne

W 2024 roku samorząd Gminy Bartoszyce uczestniczył w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” (ZTU). Jest to program realizujący założenia profilaktyki uniwersalnej. Projekt realizuje cele poprzez ścisłą współpracę z samorządami lokalnymi oraz szkołami na terenie całego kraju. Każdego roku przygotowujący jest nowy zestaw materiałów w postaci różnorodnych wydawnictw edukacyjnych dotyczących profilaktyki zachowań niepożądanych i szkodliwych, adresowanych do dzieci, rodziców i nauczycieli. Umożliwiają one przeprowadzenie warsztatów tematycznych w placówkach oświatowych oraz promują wiele lokalnych inicjatyw związanych z profilaktyką zachowań ryzykownych. Co roku przedsięwzięciu towarzyszy inne hasło przewodnie oraz nowy zestaw materiałów. W roku 2024 program „Zachowaj Trzeźwy Umysł” odbywał się pod hasłem „Blżej siebie i innych, z dala od używek”.

W ramach uczestniczenia w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” zakupiono materiały profilaktyczno- edukacyjne w postaci scenariuszy dla nauczycieli do zajęć z uczniami i rodzicami oraz karty pracy do zajęć z uczniami . Należy podkreślić, iż czworo uczniów ze Szkoły Podstawowej w Wojciechach otrzymało wyróżnienia w konkursie „Blżej siebie i innych, z dala od używek!”, zorganizowanym w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwu Umysł”.

Zakupione w ramach tej kampanii materiały profilaktyczne przekazane były do szkół, osobom doświadczającym przemocy lub uczestnikom procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Ponadto ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zakupione zostały materiały profilaktyczne trzech kampanii ogólnopolskich : „Stop uzależnieniom behawioralnym”, „Reaguj na przemoc”, „Postaw na rodzinę”. Zakupione materiały przekazane zostały, w celu dystrybucji wśród mieszkańców gminy Bartoszyce, organizatorom pikników rodzinnych.

Wspomnieć też należy o udziale w Kampanii Przeciwko Przemocy Wobec Kobiet „Biała Wstążka”, w ramach której przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej akcję „Drzwi Otwarte” dla mieszkańców gminy Bartoszyce, którzy mogli skorzystać z pomocy specjalistów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wsparcia rodzin.

Działania szkoleniowe

W związku z wykonywanymi zadaniami członkowie GKRPA w Bartoszycach 2024 roku uczestniczyli w szkoleniach:

- „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu- na jakie zadania można wydatkować środki z tzw. „małpek”;
- Szkolenie wyjazdowe (Gdańsk) zorganizowane przez Krakowską Oficynę Profilaktyczną o następującej tematyce:
 1. Zmiany w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich oraz najnowsze formy profilaktyki w świetle najnowszych zagrożeń społecznych
 2. Dialog motywujący- skuteczna metoda rozwijania motywacji do zmiany i podjęcia leczenia.
 3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, omówienie najnowszych zmian.
 4. Wydatkowanie środków w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem "małpkowego".

Współudział w organizowaniu imprez promujących aktywny styl życia oraz wspólne spędzanie czasu bez środków stymulujących przez rodziny, dzieci i młodzież

W 2024 roku ze środków w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dofinansowano następujące przedsięwzięcia lokalne:

1. Piknik Rodzinny w miejscowości Minty;
2. Gminny Dzień Osób z Niepełnosprawnością w Łabędniku;
3. Dzień Matki i Dzień Dziecka w miejscowości Łabędnik;
4. Piknik Rodzinny Integrujący Sołectwo w miejscowości Łojdy;
5. Piknik Rodzinny w Wirwiltach;
6. Dzień Dziecka w Gminie Bartoszyce w miejscowości Kinkajmy;
7. Dzień Ojca w miejscowości Osieka;
8. Piknik Rodzinny w Rodnowie;
9. Noc Świętojańska w miejscowości Szylina Wielka;
10. Dni Rodziny- „Rodzina fundament życia” w Dabrowie;
11. Dzień Dziecka w miejscowości Węgoryty;
12. Powitanie lata w Sokolicy;
13. Piknik Rodzinny w miejscowości Połecze;
14. Warsztaty „KGW Krawczyki dzieciom”;
15. Piknik charytatywny w miejscowości Łojdy;
16. Wiejski piknik w Tolko;
17. Pożegnanie lata e miejscowości Galiny;
18. Święto Plonów Gminy Bartoszyce;
19. Dożynki sołectkie połączone ze Świętem pieczonego ziemniaka w miejscowości Minty;
20. Halloween Party w miejscowości Wirwilty;
21. Spotkanie Mikołajkowe w Sołectwie Minty;
22. „Spotkanie Mikołajkowe” w miejscowości Łabędnik.

Dodać należy, że uczestnicy pikników i festynów mieli dostęp do materiałów profilaktyczno-edukacyjnych, a także mogli doświadczyć, jakie samopoczucie towarzyszy człowiekowi po zażyciu alkoholu lub narkotyków (eksperymenty z wykorzystaniem alkogogli i narkogogli).

Ze środków Gminnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dofinansowano również następujące działania sportowo-rekreacyjne:

1. „Trening piłkarski jako przeciwdziałanie uzależnieniom” – Klub Sportowy Wojciechy;
2. „D&D SPORT CUP MRAĞOWO 2024” – trzydniowy turniej piłki nożnej pod balonem pneumatycznym- Gminny Klub Sportowy „Granica” Bezledy;
3. Turniej piłkarski z okazji Dnia Dziecka- Klub Sportowy Wojciechy;

4. Wojewódzki obóz szkoleniowo- integracyjny Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych dla młodzieży z gminy Bartoszyce;
5. Zawody Ochotniczych Straży Pożarnych gminy Bartoszyce połączone z piknikiem rekreacyjno-integracyjnym dla dzieci i młodzieży Sołectwa Bezledy oraz gminy Bartoszyce;
6. „GKS CUP 2024”- turnieje piłkarskie oraz piknik dla dzieci i młodzieży w ramach 50-lecia istnienia Gminnego Klubu Sportowego „Granica” w Bezledach.

Dodać należy, że podczas tych wydarzeń promowany był zdrowy i styl życia oraz aktywny sposób spędzania wolnego czasu bez środków zmieniających świadomość.

4. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2023 rok opierała się na partnerskiej współpracy pomiędzy Urzędem Gminy w Bartoszczach, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bartoszczach, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszczach, policjantami z Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Bartoszczach oraz posterunku Policji w Bezledach, Sądem Rejonowym (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) w Bartoszczach, Poradnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu „Szansa w Bartoszczach, gminnymi placówkami oświatowymi, oraz Centrum Kultury Gminy Bartoszyce w Bezledach.

5. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2018 roku Sejm znoveizował ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wprowadzone regulacje prawne nałożyły na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z wolą radnych zawartą w uchwale nr XXXVII/397/2018 z dnia 15 czerwca 2018 r. w gminie Bartoszyce ustalono następujące limity zezwoleń:

1. Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
 - do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa - 35
 - powyżej 4,5% alkoholu do 18% (z wyjątkiem piwa) - 35
 - powyżej 18% zawartości alkoholu – 30
2. Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
 - do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa - 15
 - powyżej 4,5% alkoholu do 18% (z wyjątkiem piwa) - 15
 - powyżej 18% zawartości alkoholu – 15.

Radni określili także zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Bartoszyce przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży. Zdecydowano, że punkty sprzedaży alkoholu nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30 metrów od obiektów chronionych, tj. placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych oraz kościołów i kaplic.

Jednym z zadań należących do ustawowych kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych było opiniowanie, w zakresie lokalizacji punktu i limitu, wniosków złożonych przez przedsiębiorców o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w punktach sprzedaży, usytuowanych na terenie gminy Bartoszyce.

W przedmiotowej sprawie, w 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała postanowienia pozytywnie opiniujące wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych:

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sprzedaż detaliczna) - 1
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 1

Wszystkie punkty sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowane są (w stosunku do miejsc chronionych) w odległości zgodnej z uchwałą Rady Gminy Bartoszyce.

6. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

W lipcu 2024 roku członkowie GKRPA dokonali na terenie Gminy Bartoszyce kontroli sześciu punktów sprzedaży napojów alkoholowych na okoliczność przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych sześciu punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

7. Finansowanie

Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2024 rok była prowadzona w oparciu o środki własne, uzyskane z wydanych przez Wójta Gminy Bartoszyce w 2023 roku zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2024 roku na realizację powyższego programu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała kwotę **133 843,86 zł**.

DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bartoszycach

Katarzyna Pawłowicz

PRZEWODNICZĄCY
Gminnej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych

Klaudiusz Siwiński

Sprawozdanie sporządził: